Region Stockholm

21

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) om statistik inom förlossningsvården

HSN 2020-0263

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Sjukhus LOU-avtal
Erika Åkersten

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-05-07

HSN 2020-0263

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) om statistik inom förlossningsvården

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden ställer Talla Alkurdi (S) frågor avseende förlossningsklinikernas hänvisningsstatistik och när hälso- och sjukvårdsförvaltningen avser redovisa statistisk över kvinnor som inte kan hänvisas till annan förlossningsklinik.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Talla Alkurdi (S)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Region Stockholm redovisar statistik över hur kvinnor hänvisas mellan förlossningsklinikerna. Därutöver registrerar förlossningsklinikerna statistisk över kvinnor som inte kan hänvisas till annan förlossningsklinik. Med anledning av detta ställer Socialdemokraterna följande frågor:

- Varför presenteras inte förlossningsstatistiken med data över antal och andel av gravida kvinnor i regionen som inte kan hänvisas till annan förlossningsklinik (”ej går att hänvisa”)?

- När planerar hälso- och sjukvårdsförvaltningen att börja redovisa statistik över kvinnor som ”ej går att hänvisa”?

Vårdval förlossning
Inom Region Stockholm regleras förlossningsverksamheten sedan 2009 i enlighet med Lagen om valfrihetssystem (LOV). Det finns för närvarande sex förlossningskliniker i regionen. De senaste årens satsningar på regionens förlossningsvård har gjort det möjligt att öka bemanningen samtidigt som förlossningstalen gått ner. Trots detta ligger hänvisningstalen, inom- och utomlänshänvisningar, relativt konstant mellan åren 2005-2019, med ett genomsnitt på 6,2 procent.

I förfrågningsunderlaget ingår nedanstående krav:

- Hänvisning av patient som gjort sitt val, och planerats in, hos Vårdgivaren får endast ske om medicinsk säkerhet inte kan upprätthållas för patienter och/eller nyfödda barn.

- Ansvara för att patienter, som inte är inplanerade för förlossning och kontaktar vårdgivaren i samband med att förlossningen har startat, bereds plats och nödvändig vård vid den egna förlossningsenheten eller genom samverkan med annan förlossningsenhet.

Hänvisningar
Förlossningsvården är till största delen akutsjukvård, vilket leder till variation gällande söktryck med toppar och mer belastade dygn. I enstaka fall medför detta att söktrycket är så högt hos enskilda vårdgivare att hänvisning måste ske till annan förlossningsklinik. Detta sker med hjälp av koordinator på förlossningsklinikerna som kontaktar andra enheter för att efterhöra ledig kapacitet. I första hand hänvisas kvinnan till en annan enhet inom regionen, men i undantagsfall till förlossningsenhet i annan region. Dessa hänvisningar benämns i förvaltningens redovisade statistik som en hänvisning inom regionen alternativt utomlänshänvisning.

Under hösten 2019 inledde förlossningsenheterna, utifrån en gemensam instruktion, registrering av kvinnor i behov av hänvisning på grund av rådande arbetsbelastning på kliniken, men där hänvisning till annan enhet inte är möjlig (”går ej att hänvisa”). Detta kan exempelvis inträffa om alla rum är upptagna och inte kan frigöras i tid eller det inte finns någon ledig barnmorska. Kvinnan tas då emot på förlossningskliniken trots arbetssituationen. Detta gäller även när patienter, som med anledning av arbetssituationen, skulle hänvisats men på grund av sin grundsjukdom inte får hänvisas.

Uppföljning och förlossningsstatistik
Förlossningsvården följs upp på regionnivå utifrån olika perspektiv, såsom förlossningstal, kvalitet, effektivitet samt kostnad för vården. Denna uppföljning baseras på analys av inrapporterade verksamhetsdata, statistiska underlag och kvalitetsutfall.

Den årliga avtalsuppföljningen inom vårdval förlossning sker genom sammanställning av inrapporterat underlag enligt förfrågningsunderlaget, som stäms av med vårdgivaren och analyseras av förvaltningen. Återkoppling sker genom ett uppföljningsmöte och/eller genom att en rapport översänds till vårdgivaren. Utöver detta kan fördjupade uppföljningar behöva ske ifall brister upptäcks.

Samverkan sker regelbundet mellan bland annat förlossningsklinikerna, neonatalvården och förvaltningen i nätverksgrupp förlossningsvård.

Därutöver sker egen uppföljning av vårdgivaren inom förlossningsklinikerna, utifrån kravet att vårdgivaren ska ha ett ledningssystem i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9. Där analyseras uppföljning avsedda för det lokala utvecklingsarbetet.

Vissa delar av uppföljningen publiceras på Region Stockholms hemsida och inkluderar bland annat antal förlossningar, andel hänvisningar inom regionen samt utomlänshänvisningar.

Process för nya indikatorer
Nya kvalitetsmått/indikatorer inom akutsomatik processas via Kvalitetsnätverket, bestående av representanter för vårdgivare och förvaltningen. Från och med 2020 behandlas/förankras indikatorerna inom vårdval förlossning i kvalitetsnätverket. I val av indikatorer sker samråd med representanter för kunskapsstyrning (Spesak/RPO) men också med andra sakkunniga såsom nätverksgruppen för förlossning. Förändringar av krav i förfrågningsunderlag föreslås därefter av förvaltningen och beslutas sedan av hälso- och sjukvårdsnämnden i samband med ärende gällande revidering.

Varför presenteras inte förlossningsstatistiken med data över antal och andel av gravida kvinnor i regionen som inte kan hänvisas till annan förlossningsklinik (”ej går att hänvisa”)?

Förvaltningens bedömning är att indikatorn ”går ej att hänvisa” ännu inte är tillräckligt testad och kvalitetssäkrad för att kunna mätas på ett tillförlitligt sätt och att det därför finns en risk för olika tolkningar avseende registreringen.

Införande av en eventuell indikator ”går ej att hänvisa” bör utvärderas i sedvanlig process i samband med revidering av förfrågningsunderlag för vårdval förlossning.

När planerar hälso- och sjukvårdsförvaltningen att börja redovisa statistik över kvinnor som ”ej går att hänvisa”?

I samband med kommande revidering av förfrågningsunderlag gällande vårdval förlossning kommer en översyn göras av befintliga kvalitetsindikatorer och behov av kompletteringar.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten
Godkänd av Björn Eriksson, 2020-05-07

Stockholms läns landsting

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

SKRIVELSE
2020-02-18

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Skrivelse om förlossningsstatistik

Under lång tid har Region Stockholm redovisat statistik över hur kvinnor inför sin förlossning hänvisas mellan förlossningsklinikerna i regionen.

De senaste åren har även statistiken gällande huruvida kvinnor inte kan hänvisas till annan förlossningsklinik än där de är registrerade förbättrats. Dels finns idag godkända regionövergripande riktlinjer för hur dessa kvinnor ska registreras. Därtill råder det heller inte någon osäkerhet kring hur detta registreras eller används i vården, enligt specialistsakkunniga inom området.

Det är angeläget att klinikerna fortlöpande får ta del av statistik som visar andelen kvinnor som inte gått att hänvisa till annan förlossningsklinik. Så är det inte idag.

Med anledningen av ovanstående vill Socialdemokraterna ha svar på följande frågor:

- Varför presenteras inte förlossningsstatistiken med data över antal och andel av gravida kvinnor i regionen som inte kan hänvisas till annan förlossningsklinik (”ej går att hänvisa”)?

- När planerar hälso- och sjukvårdsförvaltningen att börja redovisa statistik över kvinnor som ”ej går att hänvisa”?

Talla Alkurdi (S) m.fl.